

Gebruik van een selectieve val

Spring trapping

Doel:

Bij spring trapping willen we de nieuwe koninginnen vangen die net uit winterslaap zijn gekomen en een embryonest aan het uitbouwen zijn.

Wanneer te gebruiken?

Over het algemeen van midden maart tot eind mei.

Overwinterende koninginnen worden wakker wanneer de temperatuur gemiddeld een 13-tal graden Celsius bedraagt. Zij bouwt daarna een klein nest ter grootte van een pingpongbal met een eerste raat van 12 cellen waarin ze haar eitjes legt. In normale omstandigheden duurt het 5 weken vooraleer een pas gelegd eitje de verschillende stadia van eitje – larve – pop heeft doorlopen om zo een volwassen werkster op te leveren. Maar wanneer de koningin alleen in het nest is, moet zij ook zelf zorgen voor het aanbrengen van voedsel, water en nestmateriaal, waardoor het eitje niet constant op een temperatuur van 25 °C kan gehouden worden. Daarom duurt het langer dan de normale 5 weken vooraleer de eerste werkster geboren wordt. Wanneer dan uiteindelijk die werksters uitkomen, kunnen zij ook in de val terecht komen, en kan die dus niet meer gebruikt worden voor spring trapping. Het verschil tussen een koningin en een werkster is heel duidelijk in het voorjaar: een koningin is ongeveer 3,5 cm groot, de eerste werksters die geboren worden zijn ergens tussen de 2 en 2,5 cm groot. Pas in de zomer worden er werksters geboren van ongeveer 3 cm groot, waardoor het verschil met een koningin voor een leek moeilijk te zien is.

Waar te gebruiken?

Overall, dus niet enkel bij een bijenstand.

Wanneer de koningin uit winterslaap is gekomen, gaat zij op zoek naar suikers om haar energiepeil weer omhoog te krijgen. Deze suikers haalt ze op verschillende plaatsen. In vele gevallen zou ze die halen uit boomsappen. Maar uiteraard kan ze die ook terugvinden aan een bijenstand, waar ze afkomt op de geur van honing. Het gedrag van een koningin is dus ook anders dan deze van de jagende werksters in de zomer en het najaar. Waar werksters die komen jagen met hun rug naar de bijenkast hangen om zo de terugkomende foeragerende bijen te vangen, zal een koningin met de kop richting de bijenkast hangen, omdat ze de geur van de honing opmerkt. Wanneer je dus in het voorjaar een Aziatische hoornaar zo voor een bijenkast ziet vliegen, dan moet die altijd gevangen en gedood worden. Vanaf de zomer ga je geen koninginnen meer zien aan je bijenstand, want dan heeft ze werksters die voor haar zorgen.

Hoe te gebruiken?

Een selectieve val wordt gebruikt met suikerrijk voedsel. Dit moet altijd in een afgesloten pot geplaatst worden in de val, en nooit in een open schaal of beker omdat hierin insecten kunnen verdrinken. Omdat er ook veel andere insecten gelokt worden door de suikers, zullen zij ook in de val terecht komen. Het mag dus niet de bedoeling zijn dat deze sterven. Aangewezen is het gebruik van een kleine wiekpot in de selectieve val. Een andere methode is een potje met vloeistof die afgedekt is met een gaas waarop de insecten kunnen landen en door het gaas de vloeistof kunnen opdrinken. Een andere mogelijkheid is het gebruik van een soort spons of ander materiaal die doordrongen is met de vloeistof waarop de insecten kunnen landen zonder te verdrinken. Elke methode heeft zijn voor- en nadelen, zoals de snelheid waarmee de vloeistof verdampt en dus eventueel ook vlugger moet bijgevuld worden.

Een selectieve val moet ook dagelijks nagekeken worden, en op zonnige dagen zelfs minstens 2 keer per dag. Wanneer de val in de zon staat, kan de temperatuur daarin heel vlug oplopen, waardoor insecten kunnen sterven van de warmte. Wanneer er geen koningin van een Aziatische hoornaar in de val zit, dan laat je de bijvangst van elk ander insect terug vrij door de val te openen. Zit er wel een Aziatische hoornaar in de val en wil je die vangen, dan kan je de val een paar minuten in de diepvries steken zodat ze niet meer in staat is om weg te vliegen. Wanneer de val daarna in de zon geplaatst wordt, zal elk ander insect daarna terug kunnen wegvliegen.

Waarom is dit een “selectieve” val?

De val is selectief omdat niet alle insecten de val kunnen betreden. Door de openingen van 8 mm kunnen wel koninginnen van Aziatische hoornaars in de val, maar koninginnen van Europese hoornaars kunnen er niet in omdat zij groter zijn. Het is wel zo dat de eerstgeborene werksters van Europese hoornaars kleiner zijn, waardoor deze ook in de val kunnen terechtkomen. Andere klassieke wespenvallen zijn niet selectief te noemen, omdat zij geen rekening houden met de grootte van de invliegopening.

Daarnaast heeft de val heel veel openingen, gelijkend op een koninginnenrooster, waardoor kleinere insecten die de val betreden daarlangs terug naar buiten kunnen. Toch gebeurt het dat sommige toch te groot zijn en daarlangs niet kunnen ontsnappen. Daarom is het belangrijk van dagelijks te controleren en de val te openen om hen terug de vrijheid te geven.

Het gebruik van een zelfgemaakte wesperval met een petfles waar de top ondersteboven in het bovenste deel van de fles wordt gestoken, is dus totaal af te raden. Deze flessen worden meestal gebruikt met een vloeistof, en daarin verdrinkt elk insect dat erin terecht komt.

Welk lokproduct gebruiken?

Elke vloeistof waarin suikers zit, kan gebruikt worden. Je kan gebruik maken van een wespelokstof (wij gebruiken ©Trappit), maar je kan ook zelf een mengsel maken van 1/3de witte wijn, 1/3de bier, 1/3de suiker of stroop of grenadine. Het voordeel van een wespelokstof of dit mengsel is het feit dat bijen niet aangetrokken worden en de val niet betreden.

Nut van een selectieve val.

In onze streken is het nut van een selectieve val nog helemaal niet bewezen. Het motto: elke gevangen koningin is een nest minder, gaat helaas niet op. In onze streken waar er nog niet veel nesten zijn, is er onder de koninginnen nog veel onderlinge concurrentie. Bij het wegvangen van een koningin in selectieve val, help je dus de andere koninginnen in hun concurrentiestrijd waardoor zij eventueel wel kunnen overleven. In streken met meerdere nesten per vierkante kilometer (streken van Frankrijk, Spanje en Portugal) worden daarentegen wel heel veel koninginnen gevangen.

Waar te koop?

Er zijn verschillende mogelijkheden van selectieve vallen; je kan een complete val kopen, of je kan ze zelf maken.

Aanbieders van vallen of onderdelen om zelf in een box te steken zijn vooral te vinden in Frankrijk (bv Jabeprobe) of het VBI. Deze vallen zijn niet zo goedkoop.

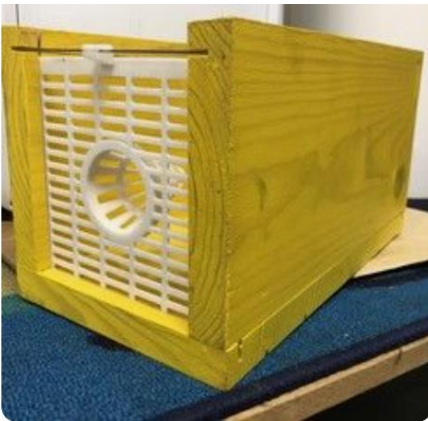
Indien je beschikt over een 3D-printer, kan je zelf de onderdelen printen die je kan inbouwen in een houten of plastic bak.

Voorbeelden van vallen. (Klik op de afbeelding om naar de website te gaan)
Aankoop van volledige val.

Zelf te maken met onderdelen die je aankoopt of zelf print.

SELECTIVE ASIAN HORNET TRAP

HORNET TRAP / HORNET TRAP

